

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 13. ANUL XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste, cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

trii provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga oră cu 7. cr. și rulu cu litere mici, pentru două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu, în 13/25 Februarie, 1866.

Luăm din Herm. Ztg. et Sb. de ieri următoarele

Depesie telegrafice.

Pest'a 23 Fauru. (Sedintia casei deputatiloru.) Bartal si retrage amendamentul, de ore ce si-au ajunsu scopulu si adeca, interpretatiune chiara si multiamitoare a proiectulu de adresa si respinge ca aru fi intrebuintiatu vre-o batjocura asupra-i. Deak raspunde in tonu de impacare. Ambii si dau manile intre aclamari do eljen. Dupa Bartal si retrage Apponyi amendamentul. Adres'a s'a primitu dupa aceea cu unu amendamentu a lui Mollejnovies la alinea 35, si pre langa respingerea tuturor amendamentelor celorlalte din decursulu desbaterei. Mane o de noua cetire a adresei si determinarea in privintia substernerei.

Bucuresei 23 Fauru. Noptea trecuta fu constrinsu Cus'a la abdicere si s'a instituitu unu regimu provisoriu; elu consta din gen. Gulescu, colonelulu Haralambi, Lascaru Catargi. Militia e contielasa. Nici o versare de sange nu s'a intemplat, bucuria mare domnesce in poporu. Liniscea si ordinea nu s'a turburatu nicairi. Cus'a e prinsu. S'a arestatu inca Beldimanu, Marghilomanu, Liebrecht.

Bucuresei 23 Fauru. Principele Cus'a destronatu si pre langa alte persoane de rangu inaltu, arestatu. Militia s'a impartasitu de miscarea cea necrunta. S'a instituita regentia provisorie de trei membrii cu unu ministeriu. Procesiuni cu flamuri si bucuria generala. Liniscea publica pana acum nu s'a conturbatu mai departe. S'a proclamatu principiulu de unu domnitoriu din o dinastia straina.

Epistole dela Pest'a.

Pest'a in 15 Fauru.

In a doua linia ne interesaza prelunga pasulu despre intrebarea nationalitatiloru si uniunea Transilvaniei cu Ungaria, pasulu din proiectulu de adresa, care vorbeste despre ministeriu respundiatoriu si restituirea municipieloru. Diurnalele din Vienn'a au ventilatu multu si ventilaza si acum'a intrebările aceste două, cari intru inceputu le parau a fi foarte mari pedece pentru impacare, eara acum'a se cam impaca cu ministeriu, in sa autonomi'a municipieloru nu le vine nici catu la socotela. Noi pricepem foarte bine atatu intentiunile catu si limbajulu loru de unu tempu incoace, si nu ne miramu de feliu, ca intr'o di vorbescu de pre o corda, eara mane di de pre alta.

Noi fara ca sa ne lasamu in o discussiune mai adenca a intrebărilor acestor'a vomu aminti nisce momente si mai cu seama in privintia ministeriulu respundiatoriu, cari potu ave oresi care influentia in directiunea politica a ablegatiloru nostri. — Nainte de amintirea momintelor acestor'a in sa ne vomu spune pre scurtu parerea nostra despre restituirea municipieloru, si anume: noi vedemu in restituirea municipieloru unic'a garantia pentru desvoltarea vietii nostre nationale, caci in municipie domnesce vointia poporulu si respective a maioritatii, care de securu va intreprinde si va lucra numai aceea, ce vede, ca e spre folosulu si binele seu; dens'a nu va lasa, ca diregatorii se abuzeze de oficele loru, cari altminte voru fi organele poporulu, nu a unoru omeni cu putere absolutistica, sa nu dicemu a inamiciloru poporulu; — fara autonomia tote legile, ce le-aru aduce diet'a in privintia nationalitatiloru, aru fi numai litere morțe si ilusorie.

Din punctu de vedere nationalitatiloru si in specie romanescu, amu pute aduce multe argumente pentru restituirea municipieloru si in contr'a celor'a, cari dicu, ca atunci comitatele aru fi totu atate oligarchie si staturi in statu, dara lasamu acest'a ablegatiloru nostri, cari voru ave sa-si dee parerea in privintia acest'a si sa si apere autonomi'a comitatelor la tempulu seu; — noi ne vomu margini de asta data numai la intrebarea, ca: ore pote-se uni principiulu de corporatiuni autonome cu ministeriu respundiatoriu? La prim'a vedere se pare, ca aceste două principie se eschidu unulu pre altulu si nu potu sta nici decatu langa olalta. Nu se pote nega, ce e dreptu, ca ministeriulu respundiatoriu marginesce incatu-va si in unele privintie campulu de activitate a corporatiu-

niloru autonome, in sa consecintia pentru nationalitati de totu nefavorabila, ca adeca ministeriu respundiatoriu nu se pote uni cu alegerea libera a diregatoriloru, va sa dica cu medu'a autonomiei, dupa modest'a nostra parere nu se pote de feliu face. Pana acum'a nici nu s'a demonstratu acest'a prin argumente si exemple de tote dilele in tierile adevratu libere si constitutionale documentate contrariulu.

Noi vedemu in ministeriu respundiatoriu unu pasiu de inaintare catra dreptate si o garantia a legiloru sanctionate, caci antau: ministeriulu va raspunde maioritatii camerei pentru faptele sale, si a doua: prin elu scapamu de dicasteriele nerresponsabile. Ce e dreptu, ministeriulu e respundiatoriu numai maioritatii parlamentarie a camerei din Pest'a, in care camera magiari totdeun'a voru fi in majoritate, in sa noi credemu, ca maioritatea camerei, fia ea compusa din ori si ce elemente, va procede fatia cu ministeriulu, numai dupa legile sustatorie, si chiaru de s'aru intempla cate odata contrariulu, opiniunea publica va desavua pasulu acest'a alu maioritatii, care asi si va fi perdatu increderea tieri. Altcum dora si romanii nu voru fi morti si-si voru radica gratulu loru in astfelu de casuri. Noi inca nu amu si pentru ministeriu, deca poporulu nostru si inteligentia lui nu aru simti in sine putere de vietia si energia, ci aru astepta fericirea si mentinerea sea dela gratia si mila regimulu. Unu regimu nerrespundiatoriu pote intr'adeveru sa doneze multe, in sa chiaru asi pote sa nimicesca tote. Sa luamu de exemplu cele intemplate in Ardela sub domnirea cancelariiloru Nadasy si Reichenstein si in tempulu dietei din Săbiu si apoi sortea tribunalulu supremu ardelenescu din Vienn'a si ne vomu convinge pre deplinu despre adevurul celoru amintite.

Sa ne intrebamu inca, ca ce avem noi de asteptatu pentru patri'a nostra, pentru Ungaria, deca nu capatamu ministeriu respundiatoriu? — Regimu dicasterialu nerrespundiatoriu. Treceamu cu vederea binefacerele, de cari amu avutu a ne bucura pana acum'a sub regimu nerrespundiatoriu atatu austriacu catu si magiari, si amintimu numai atata, ca schimbulu cestiunatu e in catu-va pentru nationalitatea romana, caci deca ministeriulu va fi pentru noi nici mai multu nici mai putinu, decatu ce a fostu si e regimulu dicasterialu nerrespundibilu, celu putinu lu vomu pote interpela prin deputatii nostri in dieta, si i vomu spune in fatia atatu dorerile nostre catu si nedreptatile, ce se comitu cu noi, ce la unu regimu dicasterialu nerrespundiatoriu n'amu potutu nici nu potemu face. Dar altcum sa fie ministeriulu respundiatoriu egal cu regimulu dicasterialu nerrespundiatoriu, deputatii romani n'aru pote fi in contr'a lui, pentru ca intai noua nu ni-aru aduce schimbulu nici folosulu nici perdere, si apoi vedemu ca vointia espresa a fratiloru magiari e pentru ministeriu, si de ce sa le facemu opusetiune pentru nimica.

Nu vrem sa exprimamu vointia oficiosa a ablegatiloru romani, nici nu suntemu chiamati la acest'a, in sa dupa cum amu potutu intielege din discussiuni de unu caracteru mai multu privatu cu deputatii nostri, densii in impregiurările critice de fatia nu suntu chiamati nici nu potu face politica agresiva fara de temerea, de a se compromite pentru totdeun'a pre sine, natiunea si interesele ei, caci pana ce in politic'a Ungariei doi factori potinti, adeca regimulu si maioritatea camerei, si intindu man'a si se nisuescu din reporteri pentru o impacare durabile, nici unulu n'are incredere in celalaltu si fia-care procede cu oresi-care reserva. In astfelu de impregiurari ablegatii nostri nu potu face alta, decatu sa accepte, caci tempulu va desvolta tote, si atunci dupa ce se va fi chiarificatu situatiunea de securu voru pasi activu, aperandu interesele nationale. Din toti pasii loru chiaru oficiosi, se vede, ca si cunoscu foarte bine pusetiunea; — doveda la acest'a ne e si conferintia din urma a loru, unde au lamuritu intrebarea, ca luavoru parte ca trupu nationalu la desbaterea adresei, ori nu si au conchis, ca in intrebările publico-politice fia-care pote pasi si vorbi liberu dupa convingerea sea, dupa ce in conferintiele precedinti au otaritu, ca numai in intrebarea nationalitatii formeza unu trupu ori clubu politicu, iar venindu desbaterea la pasulu despre nationalitati, ablegatulu Tinchei Dlu Emanuilu Gozdu sa se dechiare in nu-

mele ablegatiloru români, ca densii se afla de o cam data indetuli cu adausulu dela pasulu despre nationalitati, de ore ce acest'a nu eschide principiile, cari au condusu pre ablegatii nostri in diet'a din 61, si in impregiurările de fatia nu vréu sa faca de felin óresi-care pedeca impacării atátu de dorite. — Despre declaratiunea acést'a, câtu si despre desbaterile generale ale adresei, cari decurgu de vr'o câte-va dile, precum si despre afacerile casei de susu vomu vorbi mai pre largu cu ocaziunea d'antáiu.

Pest'a 19 Fauru. Escelenti'a Sea Metropolitanulu Andreiu Baronu de Siagun'a a sositu alaltaeri diminétia in deplina sanetate. Partea cea mai mare a ablegatiloru români si-au fácutu reverinti'a ieri inainte de amédi, iara tinerimea dela universitate astadi la 11 óre. Escelenti'a Sea a cercetatutu pre cancelariulu Mailáth, carele i-a re'ntorsu visit'a, iara Domineca a fostu primitu in audentia de Maiestatea Sea. —

Eveneminte politice.

Sabiiu 12 Fauru.

Din laintrulu tieri avemu mai insemnatu alegerile. Gaz. Tr. ne spune ca in Brasiovu sa silescu unionistii din tóte puterile cá sa reese cá deputati; totu dupa aceea referámu despre unu protestu formalu, afu „mai multoru“ inteliginti din Téc'a si giuru, in contr'a alegeriloru pentru diet'a din Pest'a si adeca 1) pentruca tinu tare lánge asiá numitulu votu alu minoritátiéi dia Clusiu si desaprobadeclaratiunea dlui I. Hosszu fácuta in diet'a din Clusiu in numele Románilor; 2) pentru de a incungiu'rá ori ce esplicári sinistre din intrarea a cátorr'a români in diet'a din Pest'a, dicendu-se ca si români au recunoscutu de facto uniunea. (Noi scimu ca români, pentru cá sa se ingrédésca in contr'a acestei deduceri si au datu reservatiuni, provocandu-se la rescriptulu p. n. carele dopa páreréa nóstra inea e o garantia in contr'a acestui prejudetiu. Esplícările aceste sinistre asiá dara nu potu sa aiba locu. Red.) si fine 3) pentru cá prin retinerea acést'a nu arata nici o neomagialitate, dupa ce aderinti'a alipirei cátra tronul si Maiestate e dovedita de cátra natiunea romána priu fapte istorice.

Dela Alb'a Iuli'a aflámu, ca s'a alesu bar. Gabriile Kemény si Carolu Danffy; iara in Késdi Vásárhely: Ioann Gheczö. —

Trecendu mai departe la Ungari'a in cele ce privesce diet'a indreptámu pre cetitori la rubricale respective si aici adaugemu ca cas'a magnatiloru au compusu o adresa ce sémena cu a lui Deák. Amintimu apoi aici o scire ce circuléza de mai multe dile in diuarie si adeca, ca umbra prin Bud'a-Pest'a agenti prussiani, cari, déca si nu e adeveratu, ca se incérca de a corumpe in favórea loru pe cine-va, totusi suntu fórté activi in referarea despre totu cursulu desvoltáriloru politice in Ungari'a. G. Cor. deminte scirile respandite in privinti'a sistárei recrutatiunei din Ungari'a pe anulu acést'a, pána la deslegarea acestei cestiuni de cátra dieta.

Despre retragerea ministrului Belcredi eara se vorbesce si unele foi ilu inlocuescu cu cont. Agenor Goluchowski.

Dela diet'a croata audímu, ca in urm'a unei propuneri a comitelui Turopolja si Iosipovic s'a decisu a se substerne Maj. Sele o reprezentatiune, in carea sa se céra sistarea recrutatiunei ordinate pe anulu acést'a, pána nu va fi fipsatu diet'a determinári privitóre la acésta cestiune.

Din Veneti'a cetimu, ca municipiulu intregu si a datu demissiunea. Ans'a se fia o neintielegere intre Podestá (primariu) si intre locutiitoriulu imp. asupr'a unei subventiuni pentru unu teatru, carea podestá se impotrivé a o dá. Dupa „Monitoriu“ se dice ca regimulu va dá preste grentáti mari cu reformele administrative in totu regatulu veneto-lombardicu. Congregatiunea provinciala din Padu'a sa se fia esprimatú contra proiectulu regimulu si e de temutu ca si congregatiunea centrala va urmá acestu esemplu. —

In politic'a din afara ocupa locul celu mai insemnatu scirile din Prussia si din Russia dela marginea Galitiei.

Din Prussia aflámu, ca camer'a este pe neasteptate inchisa.

Din Russia alarm'a cea mai mare se face prin mesurile, care se dice ca le ia regimulu pentru concentrarea trupelor.

„Ost. d. Post“ spune ca are o epistola din Cracovi'a din care se vede ca regimulu rusescu au indatoratu pre directiunea drumulu de feru dela lini'a Varsiovi'a si Vienn'a, cá indata ce va cere lips'a sa se sisteze trenurile de poveri si sa se transpórté diu'a trupe, pe candu pentru comunicatiunea privata se remana tempulu de nóplea. Directiunea sa fia primitu si avisuri de a intocmi lucrulu de asiá, incátu in tóta vremea sa se póta transportá 40, — 50,000 de feciori. Gazetele polone aducu detairi despre miscári de trupe la marginile Austriei. In impregiurulu dela Kielce si Slobnica 8—10 miluri departe de Cracovi'a se dice ca s'a incheiatu dejá contracte pentru liferarea celoru trebuincióse pentru trupe. Causele le cauta unii in principatele dela dunare, alti in referintiele cele incordate intre Prussia si Austria. G. Cor. fóia ofleiósa deminte miscárilé de mai susu.

Dela diet'a Ungariei.

(Cor. orig.)

Pest'a 20 Fauru 1866.

In 19 a curentei au fostu la ordinea dilei continuarea discus-

siunei asupr'a proiectulu de adresa. Dintre cei insinuati veni rendulu pe contele K e g l e v i c h, care-si redicá vocea pentru impacuirea cu guvernulu, „nu este nici o cauza dicea elu, de a perde increderea; nu numai acél'a e orbu care nu vede, ci si acea, care lenuvoiesce a vedé, iara necesitate a pácei, si bun'a vointi'a guvernulu e imposibilu a nu vedé.“

Dupa elu a urmatu Tisz'a; cuprinsulu vorbirei lui constá din refrangerea exceptiuniloru aduse in contr'a proiectulu. Au luatú dea rendulu vorbirile celoru contrari adresei, precum a lui Bartal, Zsedényi, Szécsenyi Keglevits si le-au refrántu, si apoi s'a declaratú pe lánge adresa.

La capetulu vorbirei sele Deák la strinsu de mána. Apoi au urmatu Urményi, care desaprobá pásirea in viétia a legiloru 48-ane, cáci pentru principiulu continuitatei de dreptu, ministeriulu responsabilu nu e de lipsa, iara ministrii ad hoc, aru fi numai nisce comisari regesci.

Dupa opiniunea lui Szász politic'a nationala trebuie ceruta mai inainte de tóte, refránge asertiunea lui Szécsenyi, cumca natiunea unгурésca aru fi in pusetiune retrograda spiritualminte si materialminte, si partinesce proiectulu.

Aloisiu Vladu: De ore ce nu suntu némtii nu potú fi centralistu, dar nefiindu nici de némulu unгурescu, nu partinescu nici dualismulu, nu-lu iéu in acelu intielesu, in care-lu iéu Unguri si nemtii. Eu sum federalistu, si asiá sum de convingere cumca tierile, care si au trecutulu istoricu, pe lánge tinerea onórei nationali au sa pásiésca in corelatiune federalistica. Si inchipuiesce trei grupe de tieri, tierile nemtiesci, corón'a lui Stefanu, si a lui Venzel. Cu referintia la afacerile publice, primesce parerea lui Bartal. Scopulu lui e cá Ardélulu sa fie in acea proportiune cu Ungari'a, precum au fostu inainte de resbelulu dela Mohaciu, iara Croati'a precum au fostu pána in 49. Pretensiunea de ministeriu responsabilu nainte de revisiune, se póte lasá la o parte. Acea pretensiune numai dupa regularea cauzelor publice, si adeca dupa revisiunea legiloru din 48 s'aru poté face, aru fi destulu de o camdata restituirea comitatelor, si asiá pasagiulu in privinti'a compunerei ministeriului inainte de revisiunea acelorú legi, sa se lase cu totulú la o parte.

Dobrzszánszky se estinde asupr'a punctelor care se cuprindu in diplom'a din Octobre, si patent'a din Fauru, si reflectéza neprimirea lorú. Aru dorí cá in adresa sa se faca amendamentu de dieta, in care s'aru cuprinde revisiunea legiloru 48-ane, organisarea comitatelor, si ministeriulu, si in care aru fi o parere chiara si completa si fatia cu nationalitate. Se declara a nu fi pentru ministeriu unгурescu, si doresce cá in adresa in locu de „natiune unгурésca sa se puna tiéra“ séu reprezentatiunea tieri, fiinduca numai asiá nu s'aru vatamá natiunile locuito're in tiéra.

In 20 Fauru au vorbitu Andrási vice-presiedintele dietei apoi Szoplonczai si Milutinovits, acést'a a aretatu nemuliamirea nationalitatiloru, déca nu s'aru procede amesuratu dorintieloru nationali, si in locu de „Natiune unгурésca“ nu s'aru pune „tiéra.“ Acéstui urmá Patay si apoi Jámbor, carele cu focu unгурescu se incumetá a nimici principiile neunguriloru, dicandu, ca locuitorii neunguri, in Ungari'a nu se potú numi natiune, ca in Ungari'a numai o natiune este, si aceea e cea unгурésca, prin urmare in adresa dupa parerea sea, trebuie sa remána magyar nemzet (? !)

Celu din urma a fostu Kerkópolyi, carele a desfásiuratu restituirea faptica a continuitatei de dreptu.

Urmá apoi desbateréa speciala, se cetí adres'a din punctu in punctu, si dupa unele discusiuni, 14 puncte dela inceputu remasera nestrámutate.

S. F.

Hunedór'a 6 Fauru.

In opidulu nostru Hunedór'a s'au tinutu alegerea de deputatu in 4/16 Fauru a. c. Sub totu decursulu alegerei nu s'au pututu observá nici o disordine, nici intre membrii comitetulu, nici intre votisanti; — decátu ce-va neindestulire, carea se putea cetí de pe fetiele nerománe; — si era unu zelú simpaticu si intielegere laudabila — nu inse partide — intre votantii románi, ceea-ce-i si facú de reusfra cu o maioritate de 112 voturi contr'a a 56. — Deputatulu, alesu prin acea maioritate de voturi e Pr. On. Dnu Dr. Lazaru Petco advocatu in Dev'a — fostulu nostru deputatu si in diet'a din a. tr. la Clusiu; eara in minoritate remase alu doilea fostu atuncea deputatu Dlu Benedikti Albertu. —

Totu in aceea si dí, indata dupa finitulu alegerei, fiindu poporulú inca adunatu, si esprimandu-si o via dorintia, de a-si vedé pre alesulu lorú, inca in acea séra in mijloculu seu, tramisera dupa densulu, si cátra 8 óre sér'a o multime mare lu si salutá cu band'a, conductu de torie (facle) si cu vorbiri in mai multe renduri, la care alesulu deputatu inca le respunse intr'unu modú prea demnu de unu atare barbatu. Cavintele cele patrundítóre, este din o inima plina de zelú adeveratu nationalu si patrioticu facura impressiuni cu totulú contrarie acelor'a, pe care din respúteri s'au

foști silitu a le respândi între pōporu neromānii nostri de pe aicea: ca in locu de ura, dragostea prinse redacini tari in inim'a alegatoriloru sei. Pāna a dōu'a di ad. Sambata au petrecutu deputatulu in orasiulu nostru, si atuncea cam pe la amēdi plecā earasī cātra a le sale, concomitatu de mai multi calareti pāna mai departe cātra comun'a invecinata. —

Nu potu a nu aminti, ca sub decursulu alegerei unu romanu votisandu, n'au aflatu pre altulu de mai bunu; in care sa aiba tōta increderea, si asiā au votatu, pentru: „Inaltiatulu Imperatu Franciscu Iosifu I.“ — si fiindu intrebatu ca nu afla pre altulu? — response ca: „la acel'a amu slugitu si numai Lui dau votu.“ Dovada destula acēst'a despre credinti'a si alipirea cātra inaltulu tronu si din partea unui omu altmintrea simplu, care nu de multu au esitu din armat'a imperiala. Inca o impregiurare, ca adeca totu sub decursulu acestei alegeri dintre fratii magiari n'au votatu nici unulu pentru romānu; dintre romāni in sa potu sa pomenescu de unulu, care au votatu pentru magiaru; in sa nu e nici mirare, ca acestu romānu retacitu si asiā nu va sa scie — cu vr'unu ajutoriu ce va — nici de biserica nici de scōla, apoi de natiune in ca nu-i prea pasa. Dintre nemti in ca abiā 2 votara pentru romānu. Esceptandu pe cestu din urma, purtarea de lauda a romāniloru nostri Huniadoresni de ambe confessiunile, cu ocaziunea acestei alegeri, aru putea dā destula dovada contr'a pāreriloru gresite despre simtiulu loru nationalu, si cont'a temeriloru fāra temeiu respandite departe si aprōpe, ca n'aru simti si ei cā alta lume romāna. *) —

Credu ca aici s'au fācutu mai intāiu inceputulu pentru alegerile la Pest'a, asiā sa dea Ddieu pretutindeni, cā precum inceputulu sa fia si sfersitulu incōronatu totu cu aceļu succesu imbucuratoriū! —

Offenbair'a 4 Fauru.

De cāte ori amu cetitu prin jurnalele nōstre invinuirea: ca publiculu rom. aru fi nepasatoriū, si ca nu spriginesce literatur'a, m'amu indignatu totudeun'a bine sciindu ca natiunea ce nu spriginesce dupa puterile sele materiale literatura, nu pōte innaintā si prin armare nu pōte avē viitoriu ferice. — Subscrisulu din unele observāri s'au convinsu, si dupa parerea sea judeca: ca nu totudeun'a au dreptu literatii nostri a se jelui contra publiculu, si alu invinui de nepasatoriū: ci cāte odata si insusi Domnialoru literatii suntu cauza: ca nu-si potu aflā prenumeranti de ajunsu cā sa-si pōta tipāri opurile loru, si acēsta din urmatōrele cause.

1) Cāci nu tōte opurile interesēdia pre majoritatea publiculu; care fiindu seracu numai la cele de necesitate mai mare, mai folositōre aru prenumerā bucurosu. —

2) ca la multi nu place mod'a de tipārire impārtita in brosiuri, cari pāna ce se tipāresce unu opu, in rate lonarie trecu ani, cāci dicu ei „ce scimu noi ajunge-vomu, sa vedemu cāpetulu cutāruiopu care este destinatu a se continuā tipārire alu cu anii? Cāci pāna ne vine cāte obrosiurica din cāte-va foi dupa 3 luni pierdemu gustulu de cetitu.“

3) Cāci unii autori candu recomanda opurile loru publiculu spre prenumerare, nu destingu destulu de chiaru locurile de prenumeratiune.

Din punctulu de vedere intāiu: cugetu ca in tempulu presentu, unu opu mai de mare interesu, mai folositoriū, nu aru potē fi; de cātu o carte buna economica de agricultura pentru publiculu celu mare romānu, care fāra de putina esceptie traiesce din agricultura. —

Despre o carte economica sub titul'a „Magazinu de svaturi folositōre, s. a. ne-a promis ca se va tipāri la on. Red. a Gaz. din Brasiovu in ca in 1864. nr. 3. 4 si 5 a fōiei pentru minte, inima si literatura, publicandu si cāte-va puncte de modelu, fōrte folositōre; dar cu parere de reu amu intielesu, ca in ca nu s'au mai tipāritu, pōte din caus'a atinsa mai susu la punctu 2.

Asemenea servitiu folositoriū ne apromite si D. V. Romanu sub nume de „Progressulu“ publicatu de curendu in jurnale; numai cu cātu ca si DSea si-au alesu a edā opulu seu in brosiure cu lonile si anii, pōte nu se va bucurā de prenumeranti in asiā numeru mare; precum s'aru sperā dēca s'aru tipāri dup'olalta intr'o carte. — Cu tōte acestea 'mi iau indrasnēla a rugā pre D. V. Romanu, cu dēca-i va succede (ce din anima dorescu a si prenumerā) a-si tipāri opulu Domniei sele „Progressulu“, sa-lu lucre cātu mai popularu; dēca e scopulu de a folosi poporulu de josu; cā sa intielēga bine acele ce elu trebuie ale practisā, si sa au uite a face intre (.) s'au notitie, si ce-va explicatiune, la unele numiri de obiecte; cāci ca numirile nu suntu preste tōta tier'a unele, ci dupa provinciē s'au tinaturi se osebescu, buna ōra: **Georgenarii**, pre cari recomanda DSea in „Amiculu Poporulu“ a fi cei mai buni pentru gardu viu; pre la noi (si pōte si alte pārti ale tierēi) nu-i sciu, care soiu de spini suntu? **Māciesii**?

*) Si noi suntemu de parerea acēst'a in genere despre poporulu nostru. Unde se sfasia, se intēpla din cauza, ca suntu interesele particulari a cātorv'a seu si a unu'a la mijlocu, cari vēra scisiunea.

Pāducōi? s'au Porumbēi? s. a. Intru asemenea si in anululu trecutulu in Amiculu Poporulu, in articulu pentru economia si stupāritu se afla multe numiri neintielesē din care tieranulu putinu folosu va luā — dēca nu-i va esplicā cine-va.

In urma la opulu D. Stefanu Popp intitulatu Amiculu economiei practice: publicatu in „Gazet'a Trans.“ nr. 62 din an. trecutulu si acum din nou in nr. 6. 7. a Telegrafulu Romanu repetiesce publicarea invitandu la prenumeratiune. —

Despre acestu din urma, atātu pentru pretiulu moderatu de 80 xr. cātu si pentruca opulu acēst'a este destinatu a est' intru un'a carte si dup'olalta; nu a-siu avea de disu alta, decātu alu recomandā taturorū agricultoriloru de pamentu, si osebitu Preotiloru si Dascaliloru, cari au de a face mai adesu cu poporulu tieranu, pre care l'aru pōtea fōrte multu indreptā la lucrarea pamentulu.

Aru fi fōrte cu scopu dara aceea ce recomanda On. Red. a Telegrafulu Romanu in notiti'a sea la nro. 7, ca adeca: D. autoru sa se adresēdie cu opulu seu cātra care-va din Asociatiunile de cultura a Rom. cā sa se revadie, aprobedie, si recomande (reflectarea nō-tra au fostu numai in privinti'a tipārirei Red.); ca atunci credu ca nu-i voru lipsi prenumeranti, de care se jeluiesce ca n'au fostu sprijinitu pāna acum'a, cā se-si pōta tipāri opulu seu. —

O observare a-siu face si acēstai D. autoru; cā sa se esplicē mai bine loculu petrecerei Dniei sele: pentru ca colectanti s'au prenumeranti sa scie de siguru unde au de a tramite banii, adeca in ce tiēra? tārgu? si a. cāci Prag. — si Prag'a, dōra nu-i totu un'a? apoi ca Prag'a e in Bohemi'a o scimu, dara Prag *)? bine aru fi cā D. autoru sa se adresēdie cātra On. Tipografii, s'au alte autoritati din patria mai cunoscute, cā sa primēscā banii de prenumeratiune. —

Subscrisulu doresce de multu a prenumerā la opulu acēst'a, ba si cā colectantu a servi, dēca se va descrie mai chiaru numele loculu de primirea baniloru. — **Fodorēnu**

Pest'a in 15 Fauru. Sa ne ocupāmu putinu cu tēm'a, ce circulēdia astadi mai prin tōte cercurile romāne de aici, adeca cu concertulu si balulu tinerimei din 12 Fauru. Inainte de tōte in sa trebuie sa ne esprimāmu bucuri'a, ca tinerimea, care are a se luptā cu atātē necasuri si neajunse, nu lasa sa trēca nici o ocaziune, cā sa nu documentēdie, ca romānulu s'a desteptatu, traiesce si are unu venitoriu mare.

Programulu concertulu a fostu cātu se pōte de alesu si unele piese ni-au atitiatu fōrte curiositatea. „Cāntarea pecurariulu“ si „Ardelenēle“, cu cari s'a inceputu concertulu le-a esecutatu orchestrulu tinerimei fōrte bine. A mai esecutatu orchestrulu o uvertura din oper'a magiara „kunok“, si de dupa programu mai asteptāmu si unu „Potpouri“ din arie romanesci, carele fiindu tempulu deja tārdu, si tinerimea, care asteptā cu sete impacienta, joculu, s'a amanatu dōra pre anululu venitoriu. — „Fantasi'a romāna“ de Franciscu Dopplei pre placuta a esecutat'o Dlu Alessandro Nicoliciu, profesoru de conservatoriu, acompanindu-i pre piano-forte Dn'a Emili'a Stupa. Credemu ca amu disu destulu despre esecutarea fantasiei acēst'e, candu amintimu, ca Dlu Alessandro Nicoliciu a fostu in Temisiōr'a directorulu orchestrulu teatralu, care postu l'a parāsitu cā sa ocupe catedr'a de profesoru la conservatoriulu Pestei, unde invatia pre invetiaceii sei placutulu instrumentu: flaut'a ori romanescē disu fluer'a. — Dn'a Irin'a Nedelcu a esecutatu pre piano-forte „Reminiscintia“ de Fr. Liszt, iara Dsiōr'a Elen'a Ioanovicu „Sonata“ (C. moll) de Beethoven. Nu potemu sa nu amintimu rar'a precisiune si securitate; cu care s'au esecutatu piesele aste dōue pre cātu de frumose si clasice pre atātu de grele in esecutare. Ambele au parāsitu tribun'a intre aplausele sgomotose ale publiculu numerosu. — Dsiōr'a Cristin'a Hagyi si Dlu Stefanu Perianu au esecutatu pre dōue forte-piano „Andante si variatiuni“ de Schumanu. Inainte cu vr'o cāte-va zile a adusu unu jurnalulu competentu o critica despre pies'a acēst'a, in care dice ca acei'a, cari sa cutēdie a se apucā de esecutarea piesei acēst'e trebuie sa fia pianisti buni. Noi facemu complimentulu nostru diletantiloru atātu pentru alegerea, cātu si esecutarea precisa si corecta a piesei acēst'e atātu de grele in metru si esecutare. — Cu bucuria si cu ōresi-care mandria, ca amu potutu fi fericiti a audī odata o piesa romanescā, compusa anume pentru concerte, ni aducemu aminte de „Rapsodi'a romana“ de Antoniu Sipos, esecutata pre piano-forte de Dlu Stefanu Perianu. Noi cunoscemu in Dlu Perianu unu pianistu bunu, si de aceea amu fostu cu atātu mai curiosi sa audimu pies'a ast'a, compusa anume pentru concerte din melodie romanesci. Cu cātu o asculta omulu mai cu mare atentiune cu atāt'a i place mai multu, si doresce sa o auda de nou. Pentru publiculu musicalu romānu anuntiamu cu placere, ca Dlu Sipos

*) Lucrulu e intorsu. Prag e capital'a Boemiei; Romāni in sa din obicei bunu seu reu, ast'a e trēb'a filologiloru, punu la tierile si cetātile de nume strainu de multe ori unu a la finitu. Autorulu au avutu totu dreptulu, pentruca mai este o cetate Prag'a in Poloni'a rusēscā, carea fiindu numai prin riulu Vistulei despārtita de Varsiov'i'a de multe ori e privita numai de suburbiiu celei din urma. Red.)

s'a decisu a o tipări, și suntemu convinși, ca va afla apretuire și în cele mai mari concerte. — Dnii Paulu Drag'a și Dionisiu Poy-nár au declamatu, celu d'antâiu „Vocea unui orbu“ de Zacharia Antinescu iara cestu din urma o poezia magiara de Mauritiu Joci. — Regin'a concertului a fostu tiner'a virtuosa de violina Dsiór'a Elis'a Circ'a. Amu avutu ocasiune, a audí pre jun'a nostra artista in mai multe concerte și totudeun'a amu admiratu talentulu ei escelintu musicalu, și poterea arcului, cu care e in stare sa farmece și totu odata sa entusiasmeze pre ascultatori. Dsiór'a violinista a esecutatu „Melancoli'a“ de Prume, „Les aspedes“ de Vieuxtemps, „Melodie române de Hellmesberger, și la aplausulu, ce numai erá sa incete, a publiculu mai nisce arie române și unu „Csárdás.“

Dupa concertu a urmatu balu, și s'a jocalu cu focu pâna diminetti'a. „Roman'a“, jocala de siese pârechi a atrasu atentiunea publicului, care a formatu cercu in giurulu saltătoriloru. In timpulu pauzei 6 tineri, imbracati in costumul nationalu tierenescu au jocalu „Calusierulu“, la care ospetii si-au aretatu complacerea prin applausele entusiastice și sgomotose. —

Dela diet'a Bucovinei. *)

Siedinti'a din 25 Ian. a. c. a die ei din Cernauti fu un'a dintre cele mai viue. La ordinea dilei erá desbaterea generala asupr'a legii privitorie la calamitatea tieriei. Scrisorea episcopului Eugeniu H a c m a n n produse iritare și trase asupra-si unele cuvinte neplacute, ear cuventarea reprezentantului Iliuti care de si fu tiuta in limb'a româna, totusi cu inaltulu consistoriu vorbiá destulu de „nemtiesce“, se primi cu aprobare generala. Dupa ce acestu reprezentante a aretatu marea calamitate in care se afla tier'a și n'a uitatu a aminti participarea Bucovinei la imprumutulu nationalu cum si la alte acte de binefacere, dupa ce si ministeriulu s'a dechiaratu ca nu e in stare a ajutá tier'a ce se afla in o puse-tiune atátu de fatale, de e lipsa — dice Iliuti — a cautá acestu ajutoriu in fondulu religionariu gr. or. bucovinenu. Esc. Sea dlu Eppu si consistoriulu seu, se aperara intr'unu tonu forte propriu si raru, dicendu: ca nu póte ajutá mai departe cu imprumutu poporatiunea tieriei ce patimesce din caus'a fometei, si scrisorea Esc. Sele a sunatu mai multu intr'acolo, ca proprietarii cei mari aru avé de a ajutorá pre supusii loru deodata, asemenea ne provóca Esc. Sea cá pre reprezentantii poporului, a depune pre altariulu binefacerei diurne nostre dietali pentru a aliná lipsele poporatiunei. Dar trebuie se observámu cu dorere, ca aceste propuneri ale Esc. Sele nu potu avé nici unu succesu acum candu lips'a tutnruru claselor poporului tieriei nostre au inaintatu atátu de tare. Eu suntu de parere ba chiaru convinsu, ca fondulu nostru religionariu e detoriu si fára indoiela se afla mai multu in puse-tiunea de a ajutá cu imprumutu séu din bunurile fondului privatu séu a celui religionariu, déca nu pre marturisitorii tutururu confessiuniloru, celu putínu pre ai bisericeii gr. or.

In anulu 1859 pre candu curgea lupt'a in Itali'a, Esc. Sea nu a imprumutatu, ci a donatu — repetu a „donatu“ regimului unu milionu de florini, si pâna acum nimenea nu si-a esprimat dorerea, ca prin aceea fondulu religionariu a suferitu multu si ca acela imprumutu a fostu o lovire grea pentru fondulu nostru, ear acum candu poporatiunea gr. or. desperata, luptandu-se cu mórtea din caus'a fometei — se róga pentru unu imprumutu — repetu „unu imprumutu — ear nu donu, Esc. Sea raspunde, ca fundulu religionariu e destinat pentru conservarea bisericelor, preotiloru, veduveloru si a orfaniloru acelor'a. La unu atare respunsu se nasce de sine intrebarea: in anulu in care s'a donatu regimului acelu milionu n'au custatu in Bucovin'a preoti si biserici? si lips'a cea mare despre care vorbesce Esc. Sea, s'a simtítu óre atunci mai putínu decátu acum, séu nici decátu?

Nu intielegu obiectionea, ca fondulu religionariu n'are superplusu de bani atátu de mare cá sa póta imprumutá poporatiunei lipsite unu capitalu mai mare, — pre cátu mi este cunoscutu, veniturile acestui fondu suntu forte mari si chiar acea poporatiune carea acum pentru prim'a óra se róga numai pentru unu imprumutu, — a contribuitu la imultirea fondului religionariu in masa atátu de mare inca dela anulu 1786, si contribue si astadi pre lándá tóta seraci'a in care se afla.

Oratorele dupa aceea enaréza, ca in Bendinu unde fabric'a de sticla aduce venitu de mii de floreni pentru fondulu relig., biserica din caus'a ruinárei s'a inchisu, in Czudinu cu 1525 locuitori biserica care incepe a se ruiná abia cuprinde inlauntru 40—50 persóne, precandu biserica din Bilcu cu 2499 locuitori in urm'a unei visitatiuni a Escel. Sele inca de multu s'a inchisu, in Obervicavu si in alte comune ce au contribuitu la fondulu relig. preotii gr. or. trebuie sa locúesca câte odata in bordee, pentrucu acolo se afla case de venatu comode dar nu preotiesci, in fine amintesce cátu de frumosu — i sta la biserica din Straj'a construita din lemn pre lándá ospetari'a cea frumoasa de zidu. Oratorele, aci, ca sa nu ostenésca cas'a incheie vorbirea s'a tinuta asupr'a biseri-

celoru ridicata pre bunurile fondului relig. atátu de reu ingrijite, si observa numai atát'a, ca casele de patronatu de pre proprietatille private suntu mai bine ingrijite decátu cele de pre fondulu relig. In fine trece Iliuti la resiedinti'a episcopésca din Cernauti dicen du: ca acésta resiedintia aru fi acomodata, numai pentru cea dintáia cetate din lume, adeca pentru Londonu. Acésta constructiune e forte acomodata, a inghitit fondulu relig., oferindu la forte multi ocasiunea, de a se inavuti in scurtu tempu si in modulu celu mai usioru.

Cátu de fericite aru fi tier'a nostra candu acésta zidire de resiedintia fára de nici o lipsa, s'aru fi esecutatu in o mesura mai modesta si mai potrivita, candu averea fondului relig., ce se risipesce, s'aru fi folositu intru radicarea de scóle si spre ajungerea altoru scopuri folositoare, in sa sórtea voi cá averea ce a adunat o poporulu cu sudóre in mai multu de 80 de ani sa devina in máni risipitoare, cari-su gat'a a o intrebuintia pentru pompa, eara pentru alinarea lipsei acelu poporu denéga cerbicosu a dá si imprumutu.

„Die Zukunft“

unic'a fóia pentru interesele române si slave, care apare in Vienn'a cá fóia de di in limb'a germana, — se recomanda patriotiloru románi spre caldurósa-le imbratísiare.

„Die Zukunft“ aduce in causele Romániloru corespundintie originali din Transilvani'a si Ungari'a iara cu deosebire dela diet'a din Pest'a.

Nr. 7—1

EDICTU

Ioann Nanu din Selisce, Scaunulu aceluasi nume, in Transilvani'a, carele de optu ani au lasatu pre Soci'a lui leginita Maria nascuta Ioann Salomie totu din Selisce, fára a se sci loculu petrecerei lui se provóca prin acést'a, cá in temei de unu anu dela datulu de fatia, cu atát'a mai vertosu sa se infatisieze inaintea forului matrimoniale subscrisu, cu cátu la din contra processulu matrimoniale asupra-i pornitu se va otári si fára de elu dupa prescri'sa Canoneloru S. biserici resaritene.

Sabiu 1 Fauru 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tract. protop. alu Sabiului I.

Ioann Hanni'a

Protopopu.

8—1

Publicatiune de licitatiune.

In 13 Martiu st. n. 1866 se voru rearendá pe calea licitatiunei crescande pe tempulu pásiunatului in anulu 1866 in cancelari'a universitatii a natiunei sasesci in Sabiu, piati'a mare nr. casei 183 in óre datinate oficióse muntii urmatori de pásiunatu.

Nr. pos.	teritriu muntelui	N u m i r e a	marimea fetiei		pretulu de incepere a licitatiunei	
			jugere	stingen	fl.	xr.
1	Glin'a:	Grópele de susu	794	600	50	—
2		„ de josu	452	890	50	—
3		Stias'a de susu	389	1000	60	—
4		Stias'a de josu	600	.	50	—
5		Hanesiu de susu	1676	1400	65	—
6		Hanesiu de josu	1686	1400	65	25
7		Groas'a de susu	1419	600	70	—
8		Groas'a de josu	1387	800	50	—
9	Orlatu:	Saracinu mare	1253	100	95	—
10		Saracinu de mijlocu	1413	900	230	—
11		„ „ lature	1141	700	161	—
12		Balintu mare	1101	900	103	10
13		Balintu micu	650	1000	100	10
14		Balu	929	1300	277	10
15		Furnic'a	1546	.	110	60
16		Oltiavu	1425	.	122	60
17		Stricatu	1750	.	89	10

Fia-care licitantu are inainte de licitatiune a depune vadeumulu constatatoriu in bani in suma de 10% socotita dupa summa de incepere a licitatiunei, care vadeumu la acei, pe cari nu va remané arenda, se va dá inapoi; dara arendatorului numai atunci se va dá inapoi, séu i se va computá in summa de arenda, dupa ce va fi depusu cautiunea contractuala.

Conditiiunile mai speciale de arendare suntu si inainte de terminulu licitatiunei in cancelari'a susu numita a Universitatii natiunei sasesci in órele indatinate oficióse de vediatu.

Sabiu in 7 Februaru 1866.

Dela universitatea natiunei sasesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Februaru 1866.

Metalicele 5%	61 80	Actiile de creditu	143 80
Imprumutulu nat. 5%	64 50	Argintulu	102
Actiile de banca	738	Galbinulu	4 87

*) Amesuratu prronisiunei in nr. 10 publicámu acést'a d. „Concordia.“